Cartea franceză de matematică din epoca Renaşterii în colecţiile Bibliotecii Academice Clujene

ELENA DAMIAN
Biblioteca Academiei Române,
Filiala Cluj-Napoca

Secolul al XVI-lea, secolul Renaşterii, marchează o deschidere în gândire şi în creaţie; este o epocă de adânci prefaceri în toate domeniile vieţii materiale şi spirituale, generate de studiul moştenirii antice greco-latine şi ebraice pe de o parte, şi pe de altă parte, de impulsul diverselor descoperiri ale inteligenţei umane. Setea de cunoaştere, de cultură este pusă în slujba eliberării omului de constrângerile medievale şi a stimulării conştiinţei sale, deoarece el este acum centrul universului, stăpân pe sine şi pe creaţiile sale.

Emanciparea intelectuală şi morală se realizează şi mai pregnant odată cu apariţia statelor naţionale, cultura laicizându-se atât prin scopul pe care şi-l propune, cât şi prin elementele care o reprezintă[1].

În toate domeniile activităţii umane, Renaşterea a deschis o eră nouă. Efortul de emancipare intelectuală s-a manifestat mai puternic în domeniul ştiinţei, schimbându-se însăşi ideea de ştiinţă; ea înseamnă acum cunoştinţe dobândite prin observarea directă a fenomenelor naturii. Experienţa trece pe primul plan, înlocuind autoritatea textelor antice.

Tiparul a permis o mai largă răspândire a operelor literare, dar şi a ideilor, a ştiinţei; el a revoluţionat întreaga cultură.

Majoritatea eruditilor acestei perioade au o formaţie multilaterală; ea se reflectă în producţia editorială prin lucrări de o inestimabilă valoare, atât în domeniul umanist, cât şi în cel ştiinţific.

Rolul pe care l-a avut Francisc I (1515-1547), „Regele Renaşterii", „Père des Lettres", în încurajarea literelor şi a artelor, a scriitorilor, a artiştilor şi a savanţilor vremii, este deja bine cunoscut; fondator al „Collège des Lecteurs royaux " (pentru învăţarea gratuită a limbilor ebraică, greacă şi latină), actualul Collège de France şi al Imprimeriei Naţionale; tot el are meritul de a fi semnat,

[1] Andrei Oţetea, ***Renaşterea şi Reforma***, Bucureşti, Fundaţia Regală pentru Literatură şi Artă, 1941, p. 334-338.

BDD-A19274 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:51:11 UTC)

în 1539 (la Villers - Cotterêts) o ordonanţă care dispunea folosirea limbii franceze în actele juridice, impunând întregii ţări unitatea de limbă.

Limba Renaşterii franceze este latina, în special în faza de debut, apoi, treptat, franceza se impune atât din considerente generate de caracterul francezilor (ei nutreau optimism, ambiţie şi un deosebit spirit de emulaţie, dorind să demonstreze superioritatea limbii franceze, atât faţă de latină, cât şi faţă de italiană; italienii îi dispreţuiau în acea perioadă, considerându-se mai avansaţi, atât din punct de vedere artistic, cât şi economic; în Italia, Renaşterea începuse mult mai devreme, încă din a doua jumătate a secolului al XIV-lea, pe când în Franţa, ea începe abia spre sfârşitul secolului al XV-lea), cât şi din cerinţa unei accesibilităţi mai largi.

Încă din anul 1515 a apărut în limba franceză o **aritmetică** şi o **geometrie**, atestând preocuparea pentru introducerea limbii franceze în locul celei latine.

Secolul al XVI-lea marchează o reînnoire completă a ştiinţei[2]; apar lucrări importante în domeniul ştiinţelor exacte (I – matematica, II – astronomia, III – fizica) şi al ştiinţelor naturii (I - ştiinţele pământului, II – chimia, III – studiul corpului omenesc, IV – arta vindecării, V – zoologia, VI – botanica, agricultura)[3].

Caracteristica esenţială a acestei epoci este „*descoperirea lumii, descoperirea omului*" (Jules Michelet). Ceea ce diferenţiază Evul Mediu de Renaştere nu este atât noutatea problemelor, cât a soluţiilor care se dau problemelor eterne ale vieţii şi ale gândirii: „*omul devine, din nou, pentru om un obiect demn de studiu*"[4].

Renaşterea, definită adesea ca o întoarcere spre trecut, a creat condiţiile esenţiale ale culturii moderne.

Resurecţia ştiinţelor care a fost consecinţa cea mai profundă a Renaşterii a început în Franţa secolului al XVI-lea cu **matematica** şi **astronomia**.

Europa a asimilat moştenirea ştiinţifică a antichităţii, fie direct, fie prin intermediul traducerilor arabe, a sesizat orientarea algebrică a spiritului arab şi a prelucrat aceste date în două sensuri; pe de o parte a perfecţionat forma de prezentare, fixându-se simbolismul notaţiilor algebrice; pe de altă parte, pe lângă urmărirea problemelor rămase deschise, s-au născut noi domenii de cercetare matematică: analiza, geometria analitică, teoria probabilităţilor, iar

---

[2] ***Dictionnaire des Lettres françaises. Le seizième siècle***, Publié sous la direction de Monseigneur Georges Grente. Collaborateurs: Albert Pauphilet, Louis Pichard, Robert Barroux. Paris, Arthème Fayard, 1951, p. 16.

[3] Cf: ***Istoria generală a ştiinţei***, vol. II, ***Ştiinţa modernă. De la 1450 la 1800***. Sub conducerea lui René Taton, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1971.

[4] Andrei Oţetea, ***op. cit.***, p. 334.

BDD-A19274 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:51:11 UTC)

mecanica şi astronomia şi-au creat un fundal ştiinţific şi au făcut progrese uriaşe. În perioada Renaşterii se extinde reţeaua universităţilor în oraşele din occident şi din centrul Europei, încât matematicienii au posibilitatea să devină profesori, adică specialitatea lor să devină o meserie. În general, în Renaştere a crescut foarte mult importanţa matematicii, utilizate în sectoare variate[5].

Încă de la sfârşitul secolului al XV-lea a fost scrisă la Lyon în 1484, lucrarea medicului parizian Nicolas Chuquet: ***Triparty en la science des nombres*** (lucrare rămasă în manuscris, redescoperită şi publicată de A. Marre, în 1880), scrisă la un nivel mult superior lucrărilor precedente, cu o terminologie perfect elaborată, care coincide adesea cu cea folosită astăzi. Carte bogată, plină de idei originale şi scrisă cu claritate, tratează numerele întregi, fracţionare, despre progresii, numere perfecte, regula de trei, împărţirea în părţi proporţionale, extragerea rădăcinii pătrate şi cubice, ecuaţii reductibile de gradul al doilea. Chuquet foloseşte şi exponenţii negativi[6].

În secolul al XVI-lea, în afară de Germania şi Italia, alte ţări au adus o contribuţie mai mică la dezvoltarea matematicii. Evoluţia ştiinţelor matematice se desfăşoară în cadrul unor şcoli bine definite: şcoala germană, şcoala italiană şi şcoala franceză. Până la François Viète, ale cărui lucrări se răspândesc abia în secolul următor, literatura matematică franceză rămâne dependentă de producţia italiană şi germană, pe care o urmează, în general, cu întârziere[7].

Jacques Lefèvre d`Etaples (1455-1536), filosof, teolog şi umanist, a publicat ediţii ale ***Aritmeticii*** lui Boethius (Paris, 1503), ale ***Aritmeticii*** lui Jordanus Nemorarius (1496), ale ***Sferei*** lui Sacrobosco (prima ediţie în 1499, urmată de numeroase reeditări) şi ***Opera Omnia*** ale lui Nicolaus Cusanus (1514); în 1516, el publică o ediţie a ***Elementelor*** lui Euclid şi alte opere[8].

Charles de Bouelles sau **Bouvelles** (Bovillus) (1470?-1533), filosof, teolog şi matematician, publică şi el o ***Introducere la geometrie,*** în limba latină (1503), un ***Manual de geometrie practică***, în limba franceză (1511); el este printre primii care scriu lucrări de matematică în limba franceză.

Etienne de la Roche publica la Lyon, în 1520, lucrarea ***Larismethique***.

Oronce Finé (1494-1555), primul titular al catedrei de matematică de la Colegiul Regal, s-a bucurat de un mare renume; el a publicat mai multe lucrări

---

[5] Nicolae Mihăileanu, ***Istoria matematicii,*** vol. I, ***Antichitatea, Evul Mediu, Renaşterea şi secolul al 17-lea***, Bucureşti, Editura Enciclopedică Română, 1974, p. 145-146.

[6] Idem, ***op. cit.***, p. 149.

[7] ***Dictionnaire des Lettres françaises. Le seizième siècle, op. cit.,*** p. 16.

[8] ***Istoria generală a ştiinţei***, vol. II, ***Ştiinţa modernă.*** De la 1450 la 1800. ***op. cit.***, p. 54.

BDD-A19274 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:51:11 UTC)

de matematică şi astronomie; ***Protomethesis*** (***Fundamentele matematicii***), tipărită la Paris, în 1532, este lucrarea sa cea mai cunoscută[9].

Jean Fernel (1494-1558), medic renumit, a avut lucrări ştiinţifice şi în domeniul matematicii; de exemplu, ***Monalosphoerium*** (1526, Paris), în care expune o metodă de reprezentare a sferei cu ajutorul unui singur desen plan sau ***De proportionibus*** (1528). Importantă este şi lucrarea sa, ***Cosmotheoria*** (1528), în care sunt cuprinse relatările călătoriei sale de la Paris la Amiens pentru a măsura o anumită porţiune din meridian (lungimea ce corespunde unui arc de un grad al meridianului pământesc) şi prin aceasta să determine circumferinţa pământului. Preocupările de matematică şi astronomie le-a avut în prima parte a activităţii sale ştiinţifice; începând din 1534, el s-a consacrat numai medicinii, predării şi practicării acesteia, având rezultate remarcabile[10].

Jacques Dubois (Sylvius), (1478-1555), studiază cu un succes egal matematica şi medicina. În matematică a fost elevul lui Jacques Lefèvre d`Etaples.

Jacques Peletier de Mans (1517-1582), matematician, medic, filolog, erudit şi poet, profesor de matematică la universitatea din Poitiers, a publicat în limba franceză ***Arithmétique***, Poitiers, 1549 (manual adesea reeditat) şi ***Algèbre***, Lyon, 1554.

În colecţiile bibliotecii noastre se păstrează lucrarea lui Gemma Frisius[11], adnotată de Peletiers: ***Arithmeticae practicae***: *methodus facilis per Gemmam Frisium, medicum ac mathematicd, iam recens, ab ipso authore emendata et multis in locis insigniter aucta. Huc accesserunt Jacobi Peletarii Cenomani annotationes: Eiusdem item de Fractionibus Astronomicis compendium: Et de cognoscendis per memoriam Calendis, Idib. Nonis, Festis mobilibus, et loco Solis et Lunae in Zodiaco. Coloniae, Apud Maternum Cholinum*, 1564, in - 8º, 221 p.; cu cotorul din piele, cu ornamente; în interiorul copertei întâi a colligatului însemnări manuscrise: Samuelis Pataki, 1772. [R 86518 coll.]

Arithmeticae practicae: *methodus facilis per Gemmam Frisium, medicum ac Mathematicum conscripta; iam recens ab Auctore pluribus locis aucta et recognita. In eandem Ioannis Steinii et Jacobi Peletarii Annotationes.*

---

[9] Nicolae Mihăileanu, ***op. cit.***, p. 151.

[10] ***La Grande Encyclopédie...*** Vol. I-XXXI. Sous la direction de Berthelot..., Paris, H. Lamirault et Cie., Éditeurs, 1885-1902, vol. XVII, p. 301; Benone Duţescu, ***Jean Fernel*** în: ***Figuri ilustre din perioada Renaşterii***, Bucureşti, Editura Albatros, 1972, p. 292-293.

[11] Gemma (Regnier, dit Gemma Frisius), matematician de origine olandeză, 1508-1555, a predat medicina la Louvain; ***Arithmetica*** sa a avut peste 70 de ediţii; a fost şi un astronom de renume.

BDD-A19274 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:51:11 UTC)

Eiusdem de Fractionibus Astronomicis. Compendium et de cognoscendis per memoriã Kalendis, Idibus, Nonis, Festis mobilibus, locoq Solis et Lune in Zodiaco. Antverpiae, Apud Ioannem Bellerum ad insigne Aquilae aureae, 1581, in - 8º, 183 p.; legată în piele, cu ornamente, cu iniţialele *IZD* şi anul legăturii *1587* pe copertă. [U 64276]

Un propagator al matematicii, pe care a elogiat-o în mod strălucit, opunându-se sterilităţii logicii şi dialecticii scolastice a fost **Pierre de La Ramée** (Ramus), (1515-1572). El se remarcă şi ca istoric al matematicii – primele trei cărţi din lucrarea ***Scholarum mathematicarum libri XXXI*** sunt consacrate istoriei matematicii.

Cunoscut mai ales ca umanist, filosof, istoric, polemist, Ramus a publicat multe lucrări de matematică şi a avut idei în special pentru algebră[12].

Din cele 35 de lucrări pe care le păstrăm în fondurile bibliotecii noastre, 24 sunt ediţii din perioada Renaşterii.

Ramus a publicat o ***Arithmetica*** (Paris, 1555) care a cunoscut mai multe ediţii şi a fost tradusă şi în limba engleză. A mai publicat şi alte manuale de matematică, pe care le-a regrupat într-o lucrare unitară ***Scholarum mathematicarum libri XXXI***, Basel, 1569. Câteva din ideile sale ar fi: comentariul asupra numerelor negative, bazat pe opoziţia logică dintre afirmaţie şi negaţie; două negaţii echivalează cu o afirmaţie, scria el; aritmetica, susţinea el, trebuie predată înainte de geometrie; mai puţin fericită este intervenţia lui în geometrie.

Dintre lucrările de matematică, noi păstrăm trei titluri în 7 exemplare:

Scholarum mathematicarum libri XXXI. À Lazaro Schonero recogniti et emendati. Francofurti, apud Andreae Wecheli haeredes Claudium Marnium et Ioannem Aubrium, 1599, in - 4º, 314 p.; legată în pergament cu o legătură artistică, blazoane şi ornamente pe coperte, cu mai multe însemnări manuscrise pe pagina întâi, iar pe pagina de titlu, mai mulţi posesori şi mai

[12] De fapt, el a avut idei noi şi proiecte de reformă în multe domenii: 1. arată interes pentru probleme de limbă; el este autorul unui proiect de reformă în ortografie şi s-a ocupat în câteva lucrări de gramatica greacă şi latină; 2. în matematică a avut idei în algebră. 3. istoria l-a captivat, interesându-l în special originea galică a Franţei. 4. a avut un amplu program de reformă a învăţământului universitar (el a propus introducerea şi dezvoltarea învăţământului în domeniul ştiinţelor exacte şi al dreptului). 5. filosofia sa – ramismul – este exprimată în lucrarea ***La Dialectique*** (este primul tratat de filosofie în limba franceză; meditaţia sa filosofică asupra metodei anticipează cu aproape 100 de ani celebrele reguli ale lui Descartes). Cf: Elena Damian, ***Cartea franceză a Renaşterii în fondurile Bibliotecii Academice clujene***, II, în: ***Biblioteca şi cercetarea***, XII, Cluj-Napoca, 1988, p. 172-174.

BDD-A19274 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:51:11 UTC)

mulţi ani; ex – libris Michaëlis Györffi; anul legăturii *1603* pe copertă. [C 50033 coll.]; idem [R 86077]

Arithmetices libri duo et algebrae totidem: *à Lazaro Schonero emendati et explicati. Francofurdi, apud heredes Andreae Wecheli*, 1586, 406 p., in - 8º; legată în pergament, cu însemnări manuscrise în interiorul copertelor. [U 68958]

Arithmeticae libri duo et Geometriae septem et viginti. *À Lazaro Schonero recogniti et aucti. Francofurti, Apud Andreae Wecheli heredes, Claudium Marnium et Ioannem Aubrium*, 1599, 240 p.+ 178 p. + 4 p. erata, in - 4º; legată artistic în pergament, blazoane şi ornamente pe coperte; cu câteva însemnări manuscrise, cu anul legăturii *1603* pe copertă. [C 50034 coll.]; o ediţie *Francofurti ad Moenum, Typis et Sumptibus Wechelianorum, apud Danielem et Davidem Aubrios et Clementem Schleichium. Anno 1627*, in - 4º, 240 p. + 178 p. + 4 p. erata; legată în pergament. [R 86076 coll.]

Arithmetices libri duo. *Nunc primum hac manuali forma in gratiam studiosae juventutis in lucem edita. Hanoviae, Apud Guilielmum Antonium*, 1604, in - 12º, 81 p.; legată în piele, cu blazoane pe ambele coperte, cu însemnări pe ultima pagină, nenumerotată. [R 109731]

Geometriae libri XXVII. *Ad CL^ss^ Adrianum Romanum Mathematicorum ocellum. Hanoviae, Apud Guilielmum Antonium*, 1604, in -12º, 69 p. [R 109732 coll.]

Ramus a făcut o inovaţie îndrăzneaţă incluzând în cursurile sale ***Elementele*** lui Euclid, pe care le-a tradus primul în limba franceză. Prin lucrările sale, el a contribuit la reînnoirea ştiinţifică în Franţa în epoca Renaşterii[13].

Jacques Besson (aprox. 1510-1576), despre care se cunosc puţine date, a fost matematician, profesor la Orléans şi Grenoble. Cele mai multe dintre tratatele sale sunt scrise în limba franceză. El a indicat noi metode pentru a descoperi izvoarele subterane şi a inventat ingenioase aparate pentru uşurarea demonstraţiilor matematice. Tot el a perfecţionat strungul (în 1561, bazându-se pe anumite demonstraţii matematice)[14].

În colecţiile bibliotecii noastre se păstrează lucrarea:

Theatrum instrumentorum et machinarum. *Jacobi Bessoni Delphinatis Mathematicii ingeniosissimi. Cum Franc. Beroaldi Figurarum declaratione demonstrativa. Lugduni, apud Barth Vincentium*, 1578, in –

[13] ***La Grande Encyclopédie...*** Vol. I-XXXI, ***op. cit***., vol. XXIX, p. 801.

[14] Cf: ***Dicţionar cronologic al ştiinţei şi tehnicii universale***, Bucureşti, Editura ştiinţifică şi enciclopedică, 1979, p. 41 şi 374.

BDD-A19274 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:51:11 UTC)

folio, 11 f. + 60 tab; legată în pergament; pe pagina întâi, numele Antonius de Stettlingen; pagina de titlu este foarte frumoasă; „*titlul încadrat, ornat de două personaje şi de figura alegorică a geometriei*" şi instrumente matematice. Lucrarea conţine 60 de planşe care reprezintă diverse instrumente matematice[15]. [R 85011]

François Viète (1540-1603), avocat, diplomat şi matematician, a activat la Paris; foloseşte calculul algebric cu formule literale, dând pentru prima oară, sub formă modernă, identităţile algebrice clasice. El a fost, de fapt, cel mai mare matematician francez al acestei epoci, dar, el se leagă mai logic de secolul următor; a fost printre primii reprezentanţi autentici ai ştiinţei din secolul al XVI-lea (lucrările sale au fost publicate în secolul al XVII-lea). Fr. Viète deschide un nou drum pentru Descartes şi Fermat şi este considerat fondatorul ştiinţei algebrice, al algebrei moderne, al cărei simbolism va fi reînnoit de Descartes[16]. El a calculat 9 zecimale exacte pentru numărul π. Lucrarea sa cea mai importantă**,** ***In artem analyticam isagoge*** (***Introducere în arta calculului***, din 1591), a fost tipărită în 1646, postum, de F. van Schooten (***Opera mathematica***, Leyda, 1646, in - folio).

Contribuţii de seamă a avut nu doar în domeniul algebrei, ci şi al trigonometriei şi al geometriei sintetice.

În concluzie, cartea franceză de matematică din epoca Renaşterii[17] este prezentă în colecţiile Bibliotecii Academice clujene prin reprezentanţii ei cei mai de seamă în ediţii valoroase, bine conservate, legate artistic, exemplare care au fost studiate de intelectualii transilvăneni, mărturie fiind şi numeroasele însemnări manuscrise.

---

[15] Ediţia întâi în franceză a fost la Lyon, 1578, in – folio; pentru ediţia în limba latină, datele sunt controversate; unii specialişti dau ediţia întâi latină Orléans, 1569, in – folio, iar alţii, Lyon, 1578, in – folio. Cf: ***Dictionnaire des Lettres françaises. Le seizième siècle, op. cit.***, p. 103; Robert Brun, ***Le livre français illustré de la Renaissance***, Paris, Editions A. et J. Picard, 1969, p. 122.

[16] Albert Flocon, ***Universul cărţilor***, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1976, p. 336; ***Dictionnaire des Lettres françaises. Le seizième siècle,*** p. 698; ***Istoria generală a ştiinţei***, vol. II, ***Ştiinţa modernă. De la 1450 la 1800***, p. 11 şi 56; ***Dicţionar cronologic al ştiinţei şi tehnicii universale,*** p. 107.

[17] Autorii lucrării ***Littérature française. La Renaissance,*** propun pentru Renaşterea franceză limitele între 1480-1624; Yves Giraud, Marc-René Jung, ***Littérature française. La Renaissance I 1480-1548***, Paris, B. Arthaud, 1972; Enea Balmas, ***Littérature française. La Renaissance II 1548-1570***, Paris, B. Arthaud, 1974; Jacques Morel, ***Littérature française. La Renaissance III 1570-1624***, Paris, B. Arthaud, 1973.

BDD-A19274 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:51:11 UTC)

French Mathematics Books from the Age of Renaissance in the Collections of Biblioteca Academică Clujeană

Abstract

Renaissance represented a new age of intelectual development and the evolution of printing art during the 16th century allowed book diffusion. The editorial production of the period is represented by numerous humanistic and scientific works.

A very important contribution in book diffusion belongs to Francisc the 1st, also known as "*The King of Renaissance*". In 1539 he signed a document that encouraged the use of French in juristic acts and also in written culture.

During the 16th century, the evolution of mathematical sciences took place inside of the so-called "schools": the Italian school, the German one and the French one. Up to the age of François Viète, who' s works became known only in the 17th century, the French maths school remained strictly connected to Italian and German book production.

The diffusion of French maths books ows a lot to Jacques Lefèvre d' Etaples. He published at Paris several editions from Boethius' s ***Aritmetica*** and Jordanus Nemoriarus' s ***Aritmetica***. He also published Sacroboso' s ***Sfera*** and was interested in publishing Cusanus' s ***Opera Omnia***.

Oronce Finé (1494-1555), the first titular professor of mathematics at the Royal College, wrote numerous mathematics and astronomy books; the best known is ***Protomethis*** (***Fundamentele matematicii***), printed at Paris in 1532.

Biblioteca Academică Clujeană keeps a copy of Gemma Frisius' s work ***Arithmeticae practicae*** *methodus facilis per Gemmam Frisium, medicum ac mathematid, iam recens, ab ipso authore emendata et multis in locis insigniter aucta. Huc accesserunt Jacobi Peletarii Cenomani annotationes: Eiusdem item de Fractionibus Astronomicis compendium: Et de cognoscendis per memoriam Calendis, Idib. Nonis, Festis mobilibus, et loco Solis et Lunae in Zodiaco. Coloniae, Apud Maternum Cholinum*, published in 1564; it contains 221 pages and is covers are made of leather.

But there is also another copy of this work, published in 1581. The title is a little modified: ***Arithmeticae practicae*** *methodus facilis per Gemmam Frisium, medicum ac Mathematicum conscripta; iam recens ab Auctore pluribus locis aucta et recognita. In eandem Ioannis Steinii et Jacobi Peletarii Annotationes. Eiusdem de Fractionibus Astronomicis. Compendium et de*

BDD-A19274 © 2003 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:51:11 UTC)

cognoscendis per memoriã Kalendis, Idibus, Nonis, Festis mobilibus, locoq Solis et Lune in Zodiaco. Antverpiae, Apud Ioannem Bellerum ad insigne Aquilae aureae.

Pierre de la Ramée (1515-1572) is represented by 35 of his works. His ideas are comprised in a large work: ***Scholarum mathematicarum libri XXXI***, printed at Basel in 1569. Among the works published during the age of Renaissance, Biblioteca Academică Clujeană keeps 7 copies from: ***Scholarum mathematicarum libri XXXI***. *À Lazaro Schonero recogniti et emendati. Francofurti, apud Andreae Wecheli haeredes Claudium Marnium et Ioannem Aubrium* (1599); ***Arithmetices libri duo et algebrae totidem***: *à Lazaro Schonero emendati et explicati. Francofurdi, apud heredes Andreae Wecheli* (1586); ***Arithmetices libri duo et algebrae totidem***: *à Lazaro Schonero emendati et explicati. Francofurdi, apud heredes Andreae Wecheli*, (1586). It is worth mentioning his translation into French of fragments from euclidian mathematics.

At his turn, Jacques Besson (1510-1576) edited a large number of mathematic treaties. One of them, ***Theatrum instrumentorum et machinarum***. *Jacobi Bessoni Delphinatis Mathematicii ingeniosissimi. Cum Franc. Beroaldi Figurarum declaratione demonstrativa. Lug duni, apud Barth Vincentium* is kept at Cluj.

François Viète is considered to be one of the most important mathematicians of his age; during his activity, at Paris, he had an important role in setting up the scientific methods of work. His best known work, ***In artem analyticam isagoge*** (***Introducere în arta calculului***), was published after his death, in 1646.

We may conclude that the French mathematicians are very well represented by their works at Biblioteca Academică Clujeană.

BDD-A19274 © 2003 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 20:51:11 UTC)